

Hållbarhetsrapport 2024

locum.

VÄRDEN FÖR VÄRDEN

Hållbarhetsrapport 2024

Vd har ordet	2
Locums uppdrag.....	4
Omvärldsanalys och risker.....	4
Vision och mål.....	4
Hållbarhetsstyrning.....	5
Bidrag till de Globala målen.....	6
Intressentdialog	7
Locums prioriterade hållbarhetsfrågor.....	8
Hållbar planet.....	9
Klimatpåverkan	9
Resurseffektiv energi	10
Cirkulära flöden	11
Resilienta vårdfastigheter	14
Hållbara lokaler och utemiljöer	14
Trygga och säkra lokaler	16
Tillgänglig vårdmiljö	18
Inkluderande arbetsätt.....	20
Lika möjligheter för alla	20
Hållbart arbetsklimat	21
God affärsetik	23
Om Locums hållbarhetsrapport.....	25
Bilaga 1 Hållbarhetsdata	26
Referenser.....	28

Vd har ordet

Mitt första år på Locum har fått mig att förstå hur omfattande arbete vi redan utför för att säkerställa en hållbar utveckling och bidra till regionens mål om nettonollutsläpp. Jag inser även vilka stora utmaningar vi står inför, där vi kan påverka till en viss grad men i andra delar behöver vi förhålla oss till vår omvärld.

Locum har under året tagit konkreta steg framåt och arbetar systematiskt med hållbarhet. Det finns mycket arbete kvar med att säkerställa driftsäkra och resilienta byggnader för att garantera att regionens sjukhus fungerar dygnet runt, oavsett eventuella störningar, kriser och ytterst krig. Det vi förbereder oss för händer redan nu i Europa. Två av flera aktuella exempel är översvämningarna i Valencia och Norge. Till det har vi fortfarande en väpnad konflikt i vårt närområde.

Vi befinner oss fortsatt i ett ansträngt ekonomiskt läge. Det innebär att vi behöver göra prioriteringar av investeringar och väl avvägda investeringar som kan ta hänsyn till vitt skilda intressen, inte minst när det handlar om satsningar på hållbarhet och ökad resiliens.

Det jag ser som positivt är den snabba utvecklingen inom teknik och digitala tjänster. Här vill Locum med ansvar dra nytta av det som förbättrar vårt arbete och bidrar till värde för våra kunder.

Levererar trots tufft läge

Hållbar utveckling är ett av Locums övergripande mål och en integrerad del i vårt dagliga arbete. Trots utmaningar har vi haft en god framdrift under året och levererat i stort enligt plan. Vi uppnår med marginal målet för materialåtervinning i byggprojekt och uppnår kraven för godkända byggvaror. Även målet att minska den totala energianvändningen med 6 % uppnåddes.

Något vi är stolta över är att O-byggnaden vid Huddinge sjukhusområde och byggnad 70 vid Södersjukhuset under 2024 fick slutlig certifiering enligt Miljöbyggnad Guld efter några år i drift. Det är ett gott betyg på vårt hållbarhetsarbete.

Påverkan och ansvar

Vår verksamhet inom fastighetsförvaltning och byggande gör avtryck i samhället och har stor klimatpåverkan. Det betyder att vi också har möjlighet och skyldighet att påverka i en positiv riktning inom ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Vi efterlever de lagkrav och riktlinjer som finns och vi följer noga utvecklingen för att proaktivt möta nya lagkrav gällande hållbarhet. Det är en förutsättning för att Locum tillsammans med vår ägare och våra kunder ska klara av dagens och framtidens utmaningar och för att vi ska kunna nå visionen om att bli det ledande fastighetsbolaget för vårdmiljöer, där hållbarhet är en av grundförutsättningarna.

Seriös byggbransch för allas säkerhet

Vi har under året återigen påmint om hur viktiga säkerhetsfrågorna är i byggbranschen och vilka de allvarliga konsekvenserna blir om säkerheten brister. I vår roll som byggherre är det viktigt att vi arbetar på bred front för en stark säkerhetskultur och att vi driver på där vi har möjlighet att påverka. Vi har fortsatt med oanmälda arbetsplatskontroller och uppföljningar av leverantörers arbetsrättsliga villkor och vi arbetar med att proaktivt förebygga olyckor, exempelvis genom att delta i Håll Nollans säkerhetspush. Ett kvitto på vårt strukturerade säkerhetsarbete är Håll Nollans arbetsmiljöpris som i år tilldelades Södersjukhusets byggprojektteam. Vi vill och behöver göra det vi kan för att alla ska komma hem oskadda från arbetet.

Alla kan göra skillnad

Allas arbete räknas för att bidra till ökad hållbarhet. Det handlar om allt ifrån att vi energioptimerar till att vi bygger rätt antal kvadratmeter. Det handlar också om att sprida kunskap och inspiration till medarbetare inom vården om hur vi gemensamt kan bidra till minskad energianvändning, kanske genom att sätta utrustning i stand by där det är möjligt eller göra en energirond för att hitta onödiga energitjuvar. Stort som smått, vi kan alla göra skillnad!

Locums uppdrag

Locums uppdrag innebär att förvalta, utveckla, bygga och hyra ut lokaler i Region Stockholms två miljoner kvadratmeter vårdfastigheter med en vision om att bli det ledande fastighetsbolaget för vårdmiljöer. Vårdfastigheterna är belägna från Norrtälje i norr till Södertälje i söder och många av byggnaderna är komplexa med avancerade tekniska system som måste fungera dygnet runt för att den livsviktiga vården ska kunna bedrivas.

Utifrån uppdrag, och tillsammans med ägaren och hyresgästerna, planerar och genomför Locum cirka 700 byggprojekt varje år med fokus på ändamålsenlighet, säkerhet, hållbarhet, tillgänglighet och kostnadseffektivitet. Utöver detta prioriteras områdena robusthet, arbetsmiljö och resurseffektivitet högt.

Arbetet sker med syftet att aktivt bidra till regionens vision att vara en jämlik, öppen, hållbar och konkurrenskraftig Stockholmsregion där invånarna ges likvärdiga livschanser och hög livskvalitet.

Omvärldsanalys och risker

Årligen genomförs en bolagsövergripande omvärldsanalys, med betydande trender, värderade risker och möjligheter för att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag. För 2024 lyftes sex väsentliga trender fram, vilka har legat till grund för de identifierade riskerna för verksamheten.

Till varje risk finns kontrollmoment eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i interna aktivitetsplaner eller bedrivs som bolagsövergripande utvecklingsprojekt. De genomförda åtgärderna för att omhänderta riskerna inom hållbarhetsområdet beskrivs på övergripande nivå i texterna nedan.

Vision och mål

Locums vision är att bli "Det ledande fastighetsbolaget för vårdmiljöer". Locums fyra övergripande mål beskrivs nedan.

Stark ekonomi	Nöjd kund	Hållbar utveckling	Hög attraktivitet
Stark ekonomi för att trygga förvaltningen av regionens vårdfastigheter på kort och lång sikt.	Erbjuda lokaler för god vård, väl fungerade fastighetsdrift och väl genomförda byggprojekt.	Verksamheten bedrivs långsiktigt utifrån social, ekologisk och ekonomisk hänsyn för att främja en hållbar utveckling.	Engagerade medarbetare med goda utvecklingsmöjligheter, intressant för potentiella medarbetare och ett attraktivt bolag att vara leverantör till.

Hållbarhetsstyrning

Region Stockholm tydliggör Locums uppdrag via ägardirektiv, mål och budget. Styrningen av hållbarhetsarbetet definieras ytterligare i regionens hållbarhetspolicy, -strategi och -riktlinje.

Inom ramen för ovanstående har Locum tagit fram en verksamhetspolicy¹ som är en verksamhetsspecifik avsiktsförklaring utifrån regionens styrande dokument. Vidare styrs vårt hållbarhetsarbete av lag- och branschkrav samt Locums hållbarhetspåverkan. Det har även sin utgångspunkt i bland annat Agenda 2030 och Parisavtalet.

I Locums verksamhetsplanering arbetas mål och verksamhetsplan årligen fram utifrån de styrande förutsättningarna, genomförda analyser samt beslutade risker. Detta konkretiseras i aktivitetsplaner på olika organisationsnivåer. Vi utvecklar kontinuerligt våra processer, rutiner, arbetar med kunskapshöjande insatser samt bedriver aktiv samverkan. Uppföljning och rapportering genomförs löpande samt vid stickprov och revisioner. Sammantaget bidrar detta till att säkerställa att hållbarhetsarbetet har en tydlig ansvarsfördelning, är en väl integrerad del i organisationens dagliga arbete samt lever upp till de krav som ställs på bolaget.

I årets externa revision enligt ISO 9001 och 14001 lyftes miljöfrågor och riskanalyser fram som viktiga framgångsfaktorer. Revisionen visade två mindre avvikelser som är analyserade och omhändertagna.

Bidrag till de Globala målen

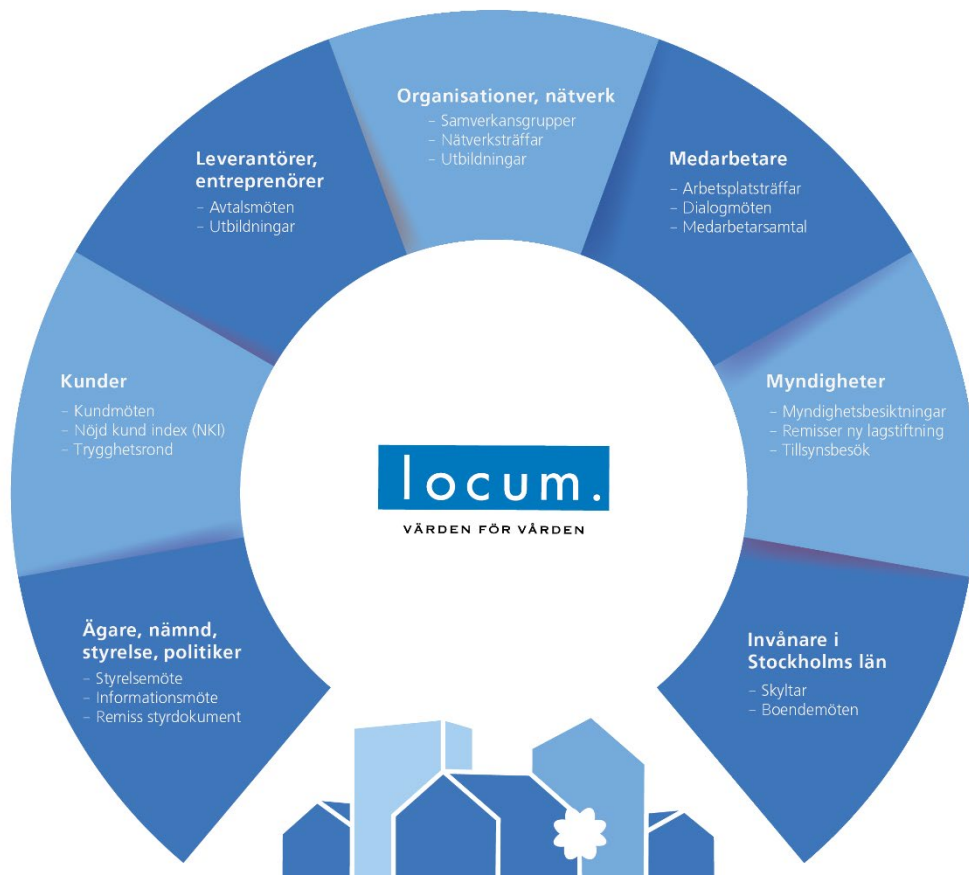
Hållbarhet ska genomsyra hela Locums verksamhet och vara en integrerad del av det dagliga arbetet. Vi har analyserat och identifierat totalt tolv Globala mål där vårt ansvar och vår möjlighet att göra skillnad är störst utifrån vår verksamhet.

 <p>3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE</p>	<p>Vi utformar och förvaltar vårdlokaler med en god inomhusmiljö. Vi begränsar miljö- och hälsoskadliga ämnen i material och produkter som byggs in och arbetar med att minska mängden föroreningar till luft, mark och vatten. Vi har ett systematiskt arbete och följer kontinuerligt upp hur våra medarbetare upplever sin arbetsmiljö, hälsa och välbefinnande.</p>
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p>	<p>Locum arbetar aktivt för att främja jämställdhet och har nolltolerans mot all form av diskriminering, sexuella trakasserier, hot och kränkande särbehandling. Det förebyggande arbetet omfattar bland annat obligatoriska utbildningar och årliga lönekartläggningar. För att möjliggöra rapportering av allvarliga incidenter har Locum en visselblåsarfunktion.</p>
 <p>6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA</p>	<p>Locum minskar utsläpp till vatten genom att använda produktbedömningsystem vid val av byggvaror och kemikalier, renar avloppsvatten vid behov, följer upp vattenanvändningen och säkerställer vattenförsörjning.</p>
 <p>7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA</p>	<p>Vi bedriver ett systematiskt energieffektiviseringsarbete, främjar fastighetsnära förnybar energiproduktion samt bygger ut laddinfrastrukturen för elektrifierade transporter för att minska klimatutsläpp och kostnader.</p>
 <p>8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT</p>	<p>Vi ställer krav på anständiga arbetsvillkor och arbetar systematiskt för att främja en god och säker arbetsmiljö för medarbetare och leverantörer. Vi är medlemmar i ett samverkansinitiativ för noll olyckor i byggbranschen. Vi genomför löpande byggplatskontroller, ställer krav på efterlevnad av och följer upp regionens uppförandekod för leverantörer.</p>
 <p>10 MINSKAD OJÄMLIKHET</p>	<p>Vår utgångspunkt är att alla människor ska kunna vistas, förflytta sig och ha tillgång till de vårdfastigheter med tillhörande utemiljöer som Locum förvaltar. För att uppnå detta har vi ett tätt samarbete mellan olika discipliner som bidrar till kunskapsutbyte och ständiga förbättringar i de riktlinjer och typrum som tagits fram.</p>
 <p>11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN</p>	<p>Vi skapar tillgängliga, säkra och trygga vårdmiljöer där hållbarhetsfrågor är en integrerad del i arbetet. Både inom- och utomhusmiljön utformas för att möta dagens behov samtidigt som anpassningar görs för att förbättra och stärka motståndskraften mot ett förändrat klimat samt fastigheternas generella robusthet.</p>
 <p>12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION</p>	<p>För en mer resurseffektiv materialvändning och minskat avfall inventerar vi och återanvänder produkter. Standardiserade utformningar för olika vårdutrymmen bidrar till genomtänkta och långsiktigt hållbara lösningar. I upphandlingar ställer vi omfattande hållbarhetskrav i enlighet med nationella och regionala prioriteringar.</p>
 <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA</p>	<p>Vi arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera och begränsa risken för konsekvenser av ett förändrat klimat. Minskad energianvändning och klimatpåverkan i byggprojekt är viktiga delar i arbetet och vi arbetar för att kartlägga våra utsläpp i hela värdekedjan.</p>
 <p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p>	<p>Vi beaktar och arbetar med ekosystemtjänster i den löpande fastighetsförvaltningen och i samband med investeringar. Bland annat utformar vi utemiljöer med hänsyn till dagvattenhantering, artrikedom och biologisk mångfald. Vidare bidrar resurseffektiv materialhantering till att minska den indirekta påverkan på biologisk mångfald.</p>
 <p>16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN</p>	<p>Locums verksamhet präglas av hög affärsmässig etik och vi arbetar för att förebygga alla former av oegentligheter och korruption, inklusive givande och tagande av muta. Vår kultur och värdegrund bidrar till ett lyhört och inkluderande klimat.</p>
 <p>17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP</p>	<p>Vi deltar i en mängd samarbeten med både offentliga och privata aktörer såsom PTS, BELOK och samverkansrådet för fysisk tillgänglighet. På så sätt kan vi erfarenhetsöverföra och tillsammans bidra till en hållbar utveckling.</p>

Intressentdialog

En viktig del i hållbarhetsarbetet är våra intressenter och de som tidigare identifierats som mest centrala för Locums verksamhet kvarstår. De högst prioriterade frågorna under 2024 var försämrat säkerhetspolitiskt läge, ökad påverkan från klimatförändringar, utmanande ekonomiskt läge samt snabb utveckling inom teknik och digitala tjänster.

Locums viktigaste intressentgrupper, prioriterade frågor och dialogtyper

Locums prioriterade hållbarhetsfrågor

Vårt hållbarhetsarbete utgår från de prioriterade hållbarhetsfrågor som identifierats genom en väsentlighetsanalys, vilka ligger till grund för våra mål och strategier inom området. Dessa delas in i tre övergripande fokusområden, med åtta delområden samt ett antal underområden.

Hållbar planet	Resilienta vårdfastigheter	Inkluderande arbetssätt
Resurseffektiv energi	Hållbara lokaler och utemiljöer	Lika möjligheter för alla
Fastighetsenergi	Inomhusmiljö	Jämlikhet, jämställdhet och mångfald
Verksamhetsenergi	Läkande utemiljöer och biologisk mångfald	
Cirkulära flöden	Trygga och säkra lokaler	Hållbart arbetsklimat
Material och produkter i byggprojekt	Krisberedskap	Medarbetares hälsa
Avfall från byggprojekt	Informationssäkerhet	Arbetsmiljö i byggprojekt
	Klimatanpassning	Arbetsmiljö i förvaltningen
	Tillgänglig vårdmiljö	God affärsetik
	Fysisk tillgänglighet	Hållbara leverantörskedjor
		Motverkande av korruption

Under 2024 har Locum påbörjat en dubbel väsentlighetsanalys för att identifiera och prioritera viktiga hållbarhetsfrågor. Arbetet görs med anledning av moderbolaget Landstingshuset i Stockholm ABs (LISAB) skyldighet att uppfylla de nya hållbarhetsrapporteringskraven enligt Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Bedömningen bygger på ett dubbelt perspektiv, där vår påverkan på miljö, människor och samhälle samt finansiella risker och möjligheter för verksamheten värderas.

Hållbar planet

Med vetskapen om att sjukhusfastigheter har betydande hållbarhetspåverkan arbetar vi systematiskt med att minska utsläpp av växthusgaser och miljöskadliga ämnen. Vi optimerar energianvändningen, minskar avfallsmängder, främjar resurseffektivitet och återbruk samt prioriterar hållbara material och produkter i våra byggnader.

Klimatpåverkan

Locum bedriver ett systematiskt klimatarbete för att nå målet nettonollutsläpp till 2035 i linje med Region Stockholms målsättning. Vår väsentlighetsanalys och årliga klimatberäkningar synliggör utsläppen och styr prioriteringarna i arbetet. I första hand optimeras energi- och materialanvändningen. Vi ställer även krav på arbetsmaskiner, fordon och transporter samt utfasning av köldmedier.

Under 2024 har Locum aktivt deltagit i Region Stockholms framtagande av en klimathandlingsplan för att nå regionfullmäktiges målsättning om klimatneutralitet år 2035. Vidare har vi genomfört en klimatpåverkansanalys enligt Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet), där Locums relevanta klimatposter för direkta och indirekta utsläpp² har identifierats, se bilaga 1. Utifrån vår verksamhet uppstår de mest betydande utsläppen vid förvaltning och byggande av fastigheter.

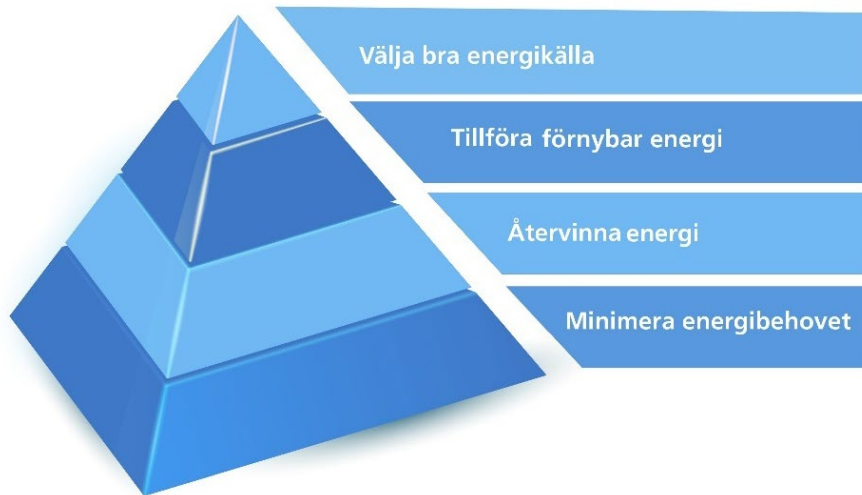
Liksom för hela branschen finns stora utmaningar kopplat till att minska klimatpåverkan. De indirekta utsläppen är komplicerade att kartlägga men viktiga att identifiera för att genomföra prioriterade klimatreducerande åtgärder. Vi ser även risker med att implementering av hårdare klimatkrav kan hämmas på grund av områdets komplexitet samt den fördyrning införandet medför. Utmaningen att minska klimatpåverkan försvåras ytterligare av att vårdfastigheter inrymmer högteknologiska vårdmiljöer samt är en del av totalförsvaret, vilket medför höga krav på robusthet.

Under 2025 fortsätter vi att vidareutveckla det befintliga arbetet för att minska Locums klimatutsläpp samtidigt som nya områden utreds och införlivas.

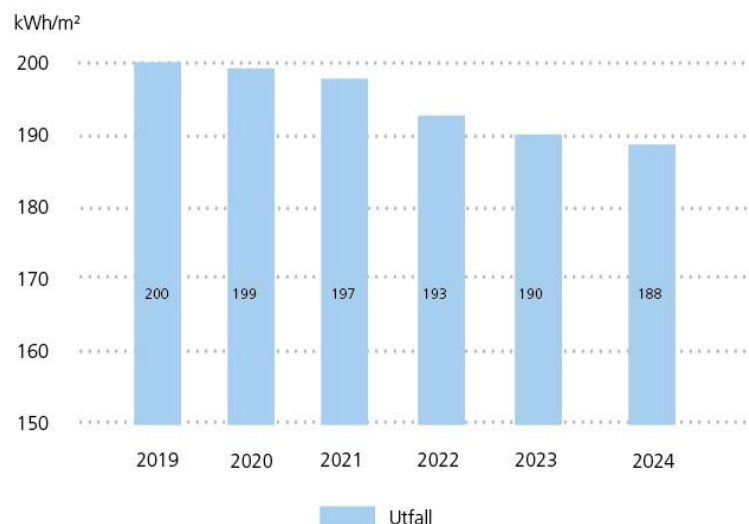
Resurseffektiv energi

Locum prioriterar optimering av energianvändningens alla aspekter för att minska klimatpåverkan och stärka ekonomin. Energi pyramidens tydliggör vår grundläggande arbetsmetodik som fokuserar på att minska energibehovet, effektivisera användningen och återvinna den tillförda energin. De avslutande stegen i pyramiden handlar om att producera och nyttja förnybar energi samt avslutningsvis välja alternativet med lägst klimatpåverkan.

År 2024 var målet att minska energianvändningen med 6 % jämfört med basår 2019. Målet uppnåddes då resultatet visar en minskning med 6 % (utfall 2023 var 5 %). Exempel på energieffektiviseringsåtgärder som bidragit till måluppfyllelsen under 2024 inkluderar installation av energieffektiva ventilationsaggregat, fönster och LED-belysning.

Utfall energianvändning

Locum bedriver ett systematiskt energieffektiviseringsarbete som innefattar att det årligen upprättas energiplaner för varje sjukhusområde. Inom ramen för det fortlöpande förbättringsarbetet har ett nytt långsiktigt energimål beslutats. Målet för 2035 är att minska energianvändningen med 15 % jämfört med 2019. I linje med den målsättningen ska Locum under 2025 minska energianvändningen med 7 %.

En tydlig utmaning i energiarbetet är att sjukvården blir alltmer teknikintensiv och verksamhetsenergin utgör därför en allt större andel av den totala energianvändningen i sjukvårdsfastigheterna. Av naturliga skäl har Locum endast direkt rådighet över att påverka fastighetsenergin. Vi bidrar dock till att effektivisera användningen av verksamhetsenergin genom att bland annat sprida information och goda exempel, ge verktyg för att kunna påverka energianvändningen, samverka och genomföra tekniska åtgärder.

Cirkulära flöden

En byggnad kräver stora mängder material och genom att beakta hela livscykeln – från byggmaterialens råvaruutvinning, under nybyggnation, förvaltning och ombyggnation till rivnings- och avfallsfasen, ges förutsättningar för en effektiv resursanvändning.

Material och produkter i byggprojekt

Locum ställer höga krav på de material och produkter som byggs in i regionens vårdfastigheter med avsikten att skapa en god inomhusmiljö samt begränsa miljö- och klimatpåverkan. Trots att kraven fortlöpande skärpts har Locum under många år lyckats uppnå minst 90 % godkända byggvaror enligt Byggvarubedömningen (BVB)³. Under 2024 var 92 % bedömda som godkända i BVB.

Då material utgör en betydande del av klimatpåverkan i byggprojekt har området fått ett ökat fokus de senaste åren. För att branschen ska kunna göra medvetna klimatreducerande val behöver tillgången till information om utsläpp öka. Detta har resulterat i att Locum har ett mål om att minst 10 % av de material och produkter som byggs in ska ha utförlig information om klimatpåverkan som underlag (EPD⁴). Under 2024 var utfallet 9 % (8 %). Att Locum fortsatt inte når målet bedöms till stor del bero på att tillgången till EPDer inom branschen ännu är låg. Målsättningen för 2025 kvarstår på 10 %.

Under året har vi uppdaterat vårt miljöprogram för byggprojekt med nya krav på återbruk samt skärpta krav för avfallshantering och klimatreducerande åtgärder. För att öka möjligheterna till återbruk av byggmaterial har vi testat en digital plattform, bedrivit pilotprojekt samt genomfört och utvärderat metoder för inventering. Vidare har befintliga

förråd och rivningsprojekt inventerats och klimatberäknats. Vi ser att det finns risker kopplat till återbruk då arbetet är mer resurskrävande. Utöver det finns det osäkerheter kopplat till garantier och försäkringar.

Under 2025 fokuseras på fortsatt vidareutveckling inom områdena återbruk och klimatreduktion.

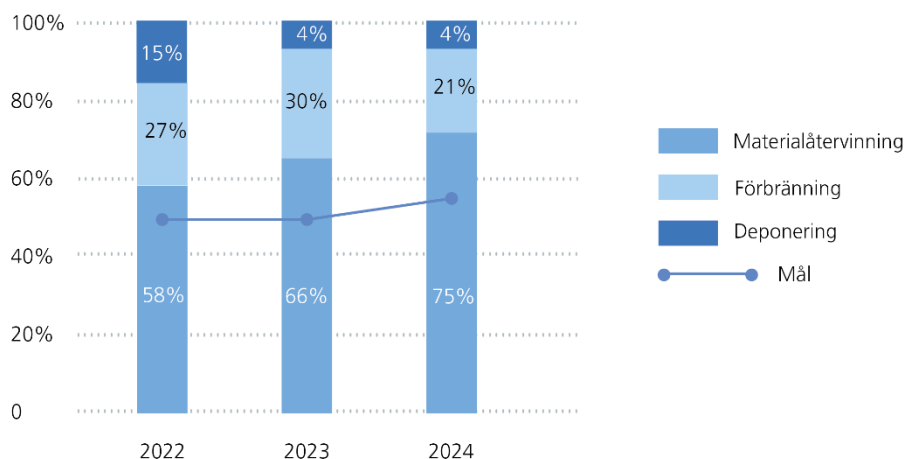
Avfall från byggprojekt

Locum strävar efter att åstadkomma en resurseffektiv avfallshantering och förebygga uppkomsten av avfall samt arbeta med återbruk och återvinning. För att öka materialåtervinningsgraden och minska uppkomsten av avfall i byggprojekten har vi en tät dialog med entreprenörer och konsulter. Vi deltar även i Program för teknisk standard (PTS)⁵ för att ta fram mer långsiktigt hållbara lösningar och därmed begränsa mängden avfall.

Under flera år har Locum ökat materialåtervinningsgraden i byggprojekten och under 2024 uppnådde vi en återvinningsgrad om 75 % (66 %). På grund av flerårig måluppfyllelse höjdes målet från 50 % till 55 % under 2024, vilket gäller även för 2025.

Fördelning byggavfall per behandlingsmetod

Verksamhetsavfall

I vår roll som fastighetsförvaltare ska vi möjliggöra, förenkla och utveckla källsortering genom att tillhandahålla avfallsutrustning och sorteringsinstruktioner samt införa förbättringsåtgärder för verksamhetsavfallet. Under 2024 har insamling av textilavfall införts på sjukhusen, vilket är

i linje med lagkravet som gäller från 2025. Fokus har även varit att öka materialåtervinningen för plastavfall, med målsättningen att ersätta förbränning. Detta skifte är utmanande och arbetet kommer därför att fortsätta under kommande år för att bidra till en mer hållbar avfallshantering.

Resilienta vårdfastigheter

Regionens sjukhus räknas som samhällsviktig verksamhet och är en del av totalförsvaret vilket innebär att det, utöver den livsviktiga vårdverksamheten, ställs höga krav på fastigheternas robusthet. Resilienta och robusta vårdfastigheter innebär för Locum att tekniska system fungerar dygnet runt trots yttre störningar. De ska kunna motstå och återhämta sig från succesiva och plötsliga förändringar samt kunna utvecklas och vara fortsatt relevanta över tid. Vidare ska patienter, besökare och personal uppleva att vårdfastigheterna skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö, är tillgängliga, trygga och hälsofrämjande.

Hållbara lokaler och utemiljöer

Vårdfastigheterna ska kunna nyttjas av både personal, patienter och besökare vilket ställer höga krav på lokalernas utformning. Upplevd trygghet, delaktighet och känsla av kontroll kan i likhet med gröna utemiljöer bidra till läkande.

Inomhusmiljö

Locum förvaltar vitt skilda inomhusmiljöer, allt från vårdlokaler och högteknologiska utrymmen med högsta krav på vårdhygien, till parkeringshus och administrationsytor. Alla lokaler planeras och förvaltas för att erbjuda den bästa inomhusmiljön med fokus på trygghet, flexibilitet, hållbara material, ergonomi och tillgänglighet. Erfarenhetsåterföring kring läkande vårdmiljöer är prioriterat för att förbättra patientsäkerheten, minska smittspridning och öka välbefinnandet. Vid utformning av arbetsmiljöer beaktas även krav på god taluppfattning samt akustikdämpning i tekniktensiva vårdmiljöer.

Locum deltar i det nationella nätverket PTS för att förbättra planering och förvaltning. Via PTS samverkan med Chalmers införlivas forskningsbaserad evidens i konceptprogram⁶.

2024 har vi implementerat ett nytt gränssnitt för att visualisera inomhusklimatet för sterilcentralen på Danderyds sjukhus. Vi har även inventerat vilka andra typer av vårdlokaler inom sjukhuset som skulle ha nytta av realtidsdata för inomhusklimatet.

Miljöbyggnad är ett certifieringssystem som bidrar till att skapa hållbara fastigheter genom att säkerställa hög energi-, inomhusmiljö- och miljöprestanda. I dagsläget har vi tio Miljöbyggnadsprojekt.

Läkande utemiljöer och biologisk mångfald

Locum samarbetar med vårdverksamheter och det omgivande samhället för att skapa läkande utemiljöer som främjar biologisk mångfald. Liksom inom andra områden finns det även ett råd som fokuserar på utemiljö inom PTS.

Fastighetsutvecklings- och detaljplaner är viktiga delar för att bevara naturvärden och stärka gröna kopplingar. Under förvaltningsfasen genomförs fortlöpande åtgärder som främjar ekosystemtjänster, i allt från vilka växtarter vi adderar till hur vi arbetar med utformningen vid större utemiljöprojekt. I byggprojekt omhändertas frågan exempelvis genom att hänsyn tas till dagvattenhantering, biologisk mångfald och mentalt välbefinnande.

Under 2024 har vi genomfört flera aktiviteter med fokus på både läkande aspekter och biologisk mångfald i våra utemiljöer. Vi har påbörjat ett pilotprojekt med ett verktyg som visar på åtgärder som gynnar biologisk mångfald och tagit fram förslag till checklista i projekt och förvaltning med samma syfte. Under 2025 fortsätter vidareutvecklingen av det systematiska arbetet för att främja biologisk mångfald.

Fastighetsföreningar

Locum förvaltar äldre fastigheter där det finns risk för både byggnadsföreningar och förorenad mark. Det är därmed viktigt att fortlöpande kartlägga och åtgärda föreningar av exempelvis PFAS.

Trygga och säkra lokaler

Sjukhus är samhällsviktig verksamhet och måste fungera vid störningar, olyckor, kriser, terrorism och krig. Det försämrade säkerhetspolitiska läget medför att regionen och Locum behöver arbeta intensivt för att skapa trygga, säkra och robusta fastigheter. Dessutom måste personal finnas på plats för att sköta sjukhusens drift, vilket har lett till att Locum ser över kontinuitetsplaner, avtal med leverantörer och krigsplacerar all personal. Locum arbetar enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) vägledning ”Den robusta sjukhusbyggnaden” med återkommande gapanalyser mot status och krav samt framtagande av åtgärdsförslag och ekonomiska konsekvenser för att åtgärda identifierade brister.

Krisberedskap, informationssäkerhet och systematiskt säkerhetsarbete

Locum har ett brett ansvar inom säkerhetsområdet bestående av flygsäkerhet vid regionens ambulanshelikopterflygplatser, bevakning kring delar av sjukhusområden, skalskydd, brandskydd, krisberedskap och kontinuitetsplanering. Vi arbetar även med civil beredskap och bedriver omfattande säkerhetsskydds- och informationssäkerhetsarbete.

Locum har riktlinjer, vägledningar och utbildningar inom alla dessa områden. Vi genomför kontinuerligt risk- och sårbarhetsanalyser och har en plan och organisation för krishantering om något skulle inträffa. För att uppfylla vårt ansvar har vi en bred kompetensbas som arbetar systematiskt med säkerhetsarbete för att skydda samhällsviktig verksamhet. Dessutom ansvarar vi för förvaltning och samordning av regionens Rakelsystem⁷.

Under 2024 har fokus på civil beredskap ökat, och vi har genomfört flera förstudier inom säkerhet och beredskap. Detta arbete förväntas fortsätta och intensifieras även kommande år för att hantera det försämrade säkerhetspolitiska läget.

Vi har identifierat ökade risker för terrorattacker, pandemier, krig, skadegörelse och IT-angrepp som kan påverka säkerheten i vårdfastigheterna och vår förmåga att fullfölja vårt uppdrag. Locum arbetar med riskhantering, säkerhetsskyddsanalyser och kontinuitetsplaner för att stärka robustheten och möta nya säkerhetskrav. Digitaliseringen ökar även riskerna för IT-angrepp, vilket vi förebygger genom brandväggar, rutiner och säkerhetssystem.

Klimatanpassning

Det finns flera risker till följd av ett förändrat klimat. Exempelvis kommer de direkta effekterna av ett varmare klimat sannolikt innebära ett ökat kylbehov. Det för med sig både ökade kostnader och en större miljöpåverkan, även om det eventuellt minskade behovet av uppvärmning kan bidra till en minskning av samma poster. En ökad årsnederbörd och ett större antal dagar med kraftiga regn eller snöfall innebär också utmaningar med ett ökat kapacitetsbehov att leda bort överskottsvatten och infiltrera vattenmängder. Även långa perioder med torka kan innebära utmaningar.

För Locum kan effekterna av klimatförändringar leda till förändrade förutsättningar i leveranssäkerheten av kritiska beroenden, ökade investerings- och underhållskostnader samt driftstörningar. Ett förändrat klimat kan sammantaget innebära ett flertal nya problemställningar och hänsynstaganden, vilket ger en utökad riskbild både för Locum och regionen som helhet.

Akuta brister i enskilda fastigheter åtgärdas i regel omedelbart och riskförebyggande insatser vidtas i samband med byggprojekt. Däremot är det kostsamt att uppnå långsiktig generell robusthet enligt de behov som identifieras i "Den robusta sjukhusbyggnaden", och detta ryms inte i nuvarande investeringsplan. Regionen arbetar därför med att prioritera specifika områden för insatser.

Locum arbetar med klimatanpassningsåtgärder genom årliga risk- och sårbarhetsanalyser, redovisar åtgärdsbehov i samband med investeringsplanering samt vidtar åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen. Under 2025 kommer fokus att ligga på att granska processen för risk- och sårbarhetsanalyser, tydliggöra ansvarsfördelningen samt genomföra en förnyad riskanalys.

Trygghetsronder

Locum genomför trygghetsronder för att identifiera områden som upplevs som otrygga. Dessa ronder, baserade på "Gåtursmetoden", främjar dialog mellan förvaltare, patienter och personal samt stärker samarbeten. Utifrån resultatet skapas aktivitetslistor med åtgärder som beaktas i underhålls- och investeringsplaner för respektive sjukhusområde. Under året har trygghetsronder genomförts på elva sjukhusområden.

Tillgänglig vårdmiljö

Vår utgångspunkt är att alla människor ska kunna vistas, förflytta sig i och ha tillgång till de vårdfastigheter som Locum förvaltar. Tillgänglighet ska tillgodoses för såväl patienter, besökare som personal.

Fysisk tillgänglighet

Som ett led i arbetet att säkerställa fysisk tillgänglighet genomför vi kontinuerligt besiktningar av vårdfastigheterna. Under 2024 besiktigades Karolinska Universitetssjukhusen Huddinge och Solna. Efter besiktningarna åtgärdas identifierade brister i samverkan mellan Locum, verksamheterna i fastigheten samt den upphandlade driften.

Locums samverkansråd för fysisk tillgänglighet har fortsatt aktivt arbetat med informations- och kunskapsutbyte om funktionsnedsattas behov samt utformning av vårdfastigheterna utifrån universell utformning⁸. Under 2024 har ett stort fokus för samverkansrådets delegater varit att delta i Locums insiktsutbildning tillgänglighet, social hållbarhet och normkritiskt tänkande för våra medarbetare, ramupphandlade arkitekter samt nya väktare på sjukhusen.

Kommunikativ tillgänglighet

Locum strävar efter att information och kommunikation ska vara tillgänglig för alla genom universell utformning. Vi använder tydligt språk och följer riktlinjer för tillgänglighet i både digitalt och tryckt material. Information erbjuds på flera språk, och vi informerar om pågående byggprojekt och störningar på olika språk vid behov.

Inkluderande arbetsätt

På vår arbetsplats är jämlikhet, jämställdhet och mångfald viktiga frågor där vi arbetar förebyggande mot all form av diskriminering och trakasserier genom kommunikation och utbildning. Locums arbete präglas av hög affärsmässig etik där vi verkar för att förebygga oegentligheter och all form av korruption samt givande och tagande av muta. Detta speglar också vårt arbete tillsammans med våra leverantörer där vi ställer krav på bland annat mänskliga rättigheter, antikorruption och anständiga arbetsvillkor för att sedan följa upp kraven systematiskt.

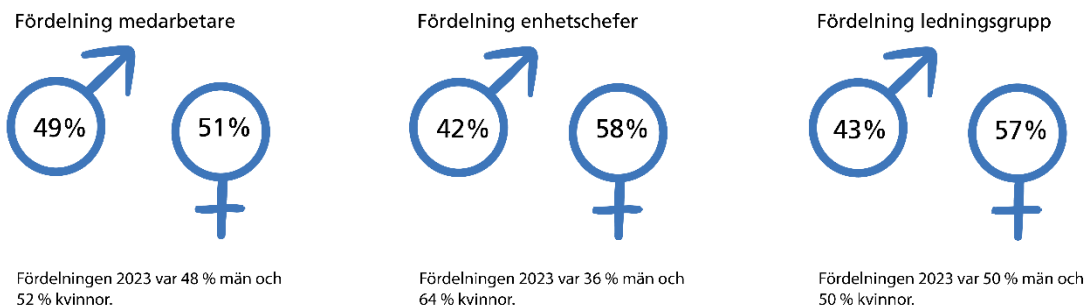
Lika möjligheter för alla

Alla människor är viktiga och värdefulla. Vårt mål är att möta varje människa med respekt och ta vara på den kunskap som varje individ bidrar med.

Jämlikhet, jämställdhet och mångfald

Locum ska vara ett föredöme ur ett jämställdhetsperspektiv. Inflytande, makt och resurser ska fördelas lika mellan könen för att skapa rättvisa villkor och förutsättningar. Detta kräver ett aktivt arbete och alla medarbetare har ett ansvar för att skapa en respektfull och fördomsfri arbetsplats. Från och med i år deltar vi årligen i Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex (JÄMIX) för att benchmarka viktiga jämställdhetsaspekter (historiskt har vi deltagit vartannat år). Resultaten visar liksom tidigare år att vi har en jämn könsfördelning och presterar bättre än branschindex på flera områden.

Jämställdhet i siffror 2024

Vi har en standardiserad och evidensbaserad rekryteringsprocess för att säkerställa rätt kompetens oavsett bakgrund och arbetar för att öka mångfalden bland våra medarbetare.

Vi har nolltolerans mot sexuella trakasserier, diskriminering, hot och kränkande särbehandling. Det finns tydliga och väl kommunicerade rutiner för hur vi ska motverka detta samt hantera situationer om de uppstår. Frågor om trakasserier och kränkningar inkluderas i vår löpande tempmätning och regionens årliga medarbetarenkät. Frågorna diskuteras också minst en gång per år under arbetsplatsträffar samt följs upp på medarbetarsamtal. Alla medarbetare genomgår obligatoriska e-utbildningar om HBTQ, etnicitet och tillgänglighet.

För att möjliggöra rapportering av allvarliga incidenter har vi en visselblåsarfunktion för medarbetare, kunder och leverantörer vilket beskrivs under avsnittet Motverkande av korruption.

Hållbart arbetsklimat

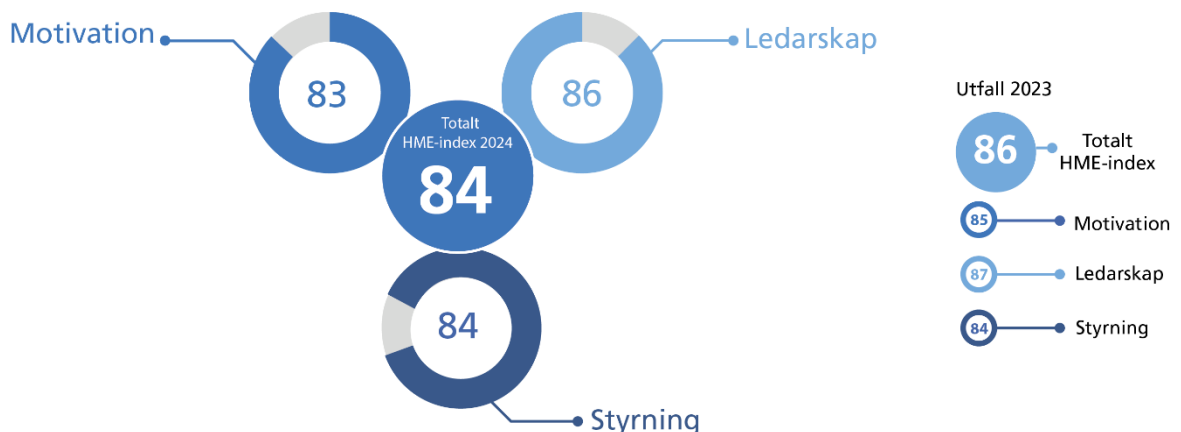
Locum erbjuder hälsofrämjande arbetsplatser med fokus på arbetsmiljö och säkerhet. Genom systematik och långsiktigt perspektiv bidrar vi till välbefinnande, förebygger ohälsa, stödjer rehabilitering och återgång till arbete. Vi strävar efter en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Arbetet är främjande, förebyggande och efterhjälpande med betoning på det friska.

Medarbetares hälsa och välbefinnande

Vi följer Region Stockholms medarbetar- och arbetsmiljöpolicy och arbetar systematiskt mot våra mål. Regelbundna tempmätningar ger oss en tydlig bild av medarbetarnas arbetsmiljö, hälsa och välbefinnande. Med en svarsfrekvens på 95 % (95 %) och goda resultat inom flera områden presterar vi högt jämfört med branschindex.

Vi deltar också i Region Stockholms årliga kartläggning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA). Dessa resultat används i vår verksamhetsplanering och har bidragit till att vi blivit utnämnda till Excellent arbetsgivare enligt Attraktiv arbetsgivarindex (AVI) av Nyckeltalsinstitutet. Locums mål för 2024 var att nå ett hållbart medarbetarengagemangindex (HME) på 78, vilket överträffades. För 2025 är målsättningen för HME-index 80.

Utfall HME-index

Under 2024 har vi infört ett nytt verktyg och arbetssätt för uppföljning av arbetsmiljöarbetet och arbetsmiljöronder. Alla enheter har genomfört den årliga uppföljningen i det implementerade verktyget med goda resultat.

Vi genomför regelbundet medarbetarsamtal för att främja dialogen mellan medarbetare och chef. Vidare påbörjades implementeringen av regionens gemensamma kompetensförsörjningsstrategi och flera medarbetare har gått utbildningen "Leda utan att vara chef".

2024 var sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid 2,4 % (3,1 %), att jämföras med Region Stockholms målsättning som är < 6,0 %. Personalomsättningen var 7,3 % (6,6 %), vilket i stort speglar dagens arbetsmarknad.

Arbetsmiljö i byggprojekt

Locum verkar aktivt för en hög säkerhetskultur gällande arbetsmiljö i byggprojekt genom samverkan och kontinuerlig utveckling av krav, kontroller, arbetsätt och kompetens.

Vi är en av grundarna till Håll Nollan, en förening där representanter från bygg- och anläggningsbranschen samverkar för trygga och säkra arbetsplatser. Håll Nollans vision är att "Alla på våra bygg- och anläggningsarbetsplatser kommer hem oskadda efter varje arbetsdag". 2024 belönades Locums arbetsmiljöarbete med Håll Nollans arbetsmiljöpris för byggprojekten vid Södersjukhuset. Juryn lyfte särskilt fram innovation, dialog och samverkan som framgångsfaktorer.

Vi har även genomfört flera andra aktiviteter under året för att säkerställa en hög arbetsmiljösäkerhet i byggprojekt:

- Deltagit i Byggherrarnas arbete med att kommunicera Arbetsmiljöverkets nya föreskrifter
- Arbetat med implementeringen av AFS 2023:3 i våra byggprojekt och bidragit i framtagandet av Byggherrarnas "Vägledning om arbetsmiljöverkets nya regelstruktur – introduktion till de nya reglerna"
- Medverkat i uppdateringen av informationsfilmen för våra entreprenörer "Att arbeta för Locum i sjukhusmiljö"
- Deltagit i Håll Nollans arbete med att ta fram en arbetsmiljöguide för Bas-U och genomfört Håll Nollans säkerhetspush på Södersjukhuset och Södertälje sjukhus.

Som en del av att vara en professionell beställare och förhindra kriminella aktörer på våra byggarbetsplatser ska huvudentreprenörer löpande redovisa anlitate underentreprenörer till Locum. Vidare genomför vi bygplatskontroller där ID06-kort och giltig legitimation kontrolleras. Även vilka entreprenörer som finns på byggarbetsplatsen följs upp och vid behov granskas arbetstillstånd. Målsättningen är tre kontroller per kvartal och under 2024 gjordes 27

stycken (20). Det externa företaget som genomförde kontrollerna uttrycker att dessa visade på ett gott resultat i jämförelse med vad som anses vara normalbilden i bygg- och fastighetsbranschen.

Då målet nåtts under de senaste åren kommer 2025 års målsättning att höjas till tre byggplatskontroller per projektområde och år (vilket motsvarar 15 årliga kontroller).

Arbetsmiljö i fastighetsförvaltningen

I vårt ansvar som förvaltare av regionens vårdfastigheter bedriver vi ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att främja välmående och förebygga ohälsa. Vi arbetar med riskbedömningar, delegationer, ordningsregler och utbildning för att skapa sunda och säkra arbetsförhållanden.

God affärsetik

God affärsetik är grundläggande för relationen med Locums leverantörer. På så sätt upprätthålls professionellt förtroende samtidigt som hållbara affärer gynnas.

Hållbara leveranskedjor

Locum spelar en viktig roll i värdekedjan som beställare av tjänster och varor inom bygg- och fastighetsbranschen. Många byggvaror tillverkas i komplexa leveranskedjor i länder med betydande risker när det gäller mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och affärsetik. För att främja hållbara leveranskedjor och minska sociala risker ställer Locum krav på arbetsrättsliga villkor i upphandlingar. Detta innebär att leverantörer och underliggande led ska följa regler avseende lägsta lön, minsta semesterrätt och maximal arbetstid. Samtliga leverantörer ska även följa Sveriges Kommuner och Regioners uppförandekod för leverantörer.

Vi ställer även miljökrav som följs upp löpande under avtalstiden. Dessa rör bland annat krav på systematiskt miljöarbete, produktval i BVB, avfallshantering samt fordon och arbetsmaskiners miljöprestanda.

Locum deltar regelbundet i erfarenhetsutbyten och nätverksträffar med Region Stockholm och andra regionalt förvaltade bolag för att utveckla systematik och utbyta kunskap.

Under 2024 har Locum, som en del av sitt systematiska arbete med uppföljning av hållbara leverantörskedjor, genomfört två fördjupade revisioner av arbetsrättsliga villkor och uppförandekoden för leverantörer. Resultatet visade på avvikelser mot ställda kontraktvillkor, gällande exempelvis policyåtagande, riskanalys och uppföljning. Åtgärdsplaner är upprättade, vilka följs upp under 2025.

Under 2025 fortsätter vidareutveckling av området.

Motverkande av korruption

Locums verksamhet präglas av hög affärsmässig etik och vi verkar aktivt för att förebygga alla former av oegentligheter och korruption, inklusive givande och tagande av muta. För att minska risken för korruption, kvalitetssäkrar vi att de produkter och tjänster som levereras uppfyller ställda krav. Vi genomför kontroller och uppföljningar av både leverantörer och leveranser. Två gånger per år skickar VD ut information till våra leverantörer och samarbetspartners för att påminna om vårt arbete för att motverka korruption och vilka regler Locum har att förhålla sig till. För att minska risken för oegentligheter ska alla beslut och avtal överstigande ett fastställt värde tecknas av minst två personer.

På våra kontinuerliga arbetsplatsträffar diskuteras årligen antikorruption som innefattar information om visselblåsartjänst samt Locums regler för representation, jäv och bisyssla. Bisysslor följs även upp på medarbetarsamtalen och genom stickprovskontroller. Vidare ställs krav på genomförande av en obligatorisk e-utbildning om motverkande av korruption. Under 2024 slutförde 96 (74) medarbetare utbildningen, vilket visar på att det fortsatt krävs fokus på att öka deltagandet genom ytterligare påminnelser och information.

Via vår visselblåsarfunktion kan misstanke om allvarliga oegentligheter anmälas. Under 2024 inkom två anmälningar till Locums visselblåsarfunktion. En anmälan rörde upphandling och kunde utredas och avslutas utan ytterligare åtgärder, medan den andra hänvisades till en annan del av Region Stockholms organisation. Medarbetarna informeras också om Region Stockholms visselblåsartjänst.

Om Locums hållbarhetsrapport

Denna rapport är upprättad i enlighet med bestämmelserna i årsredovisningslagen och utgör bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport. Rapporten beskriver bolagets verksamhet och ger en förståelse för Locums påverkan och möjligheter inom områdena miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Granskning av hållbarhetsrapporten har skett i enlighet med FAR:s rekommendation RevR 12. Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten, av Ernst & Young AB, återfinns på Locums hemsida.

Bilaga 1 Hållbarhetsdata

Klimatpåverkande utsläpp

Avsnittet består av hållbarhetsdata som är för omfattande att inkludera inuti rapporten.

Klimatberäkningsverktyg, emissionsfaktorer och antaganden

Locum har i hållbarhetsrapporten använt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) klimatberäkningsverktyg. Basår är satt till 2019. I enlighet med SKR-mallen redovisar Locum i huvudsak resultatet i enlighet med platsbaserad metod. För ytterligare information, se verktyget på SKRs hemsida.

	2019	2022	2023	2024
Klimatpåverkande utsläpp, ton CO₂e				
Direkta utsläpp Scope 1	747	523	559	605
Uppvärmning med egen panna	49	11	18	12
Reservkraft	389	315	320	340
Köldmedia	191	103	103	181
Bränsleanvändning drift och utemiljö	85	81	105	59
Bränsleanvändning privat bil i tjänst och hyrbil	33	13	13	13
Indirekta utsläpp från energi Scope 2	21 528	17 556	18 179	17 632
El (platsbaserad)	12 312	11 855	11 677	11 750
Fjärrvärme	9 216	5 701	6 502	5 882
Fjärrkyla	0	0	0	0
Övriga indirekta utsläpp Scope 3	90 347	14 265	13 852	9 719
Nybyggnation	52 014	0	0	0
Ombyggnation	33 258	9 474	8 804	4 558
Produktion och distribution av energi (platsbaserad el)	4 456	4 324	4 543	4 624
Byggavfall	173	61	95	139
Verksamhetsavfall	211	189	189	178
Tjänsteresor (flyg, tåg, buss, taxi, hotell)	5	1	1	1
Arbetspendling	64	64	64	64
Vattenförbrukning	166	152	156	155
Summa totala utsläpp (Scope 1, 2 och 3)	112 622	32 344	32 590	27 956
El (marknadsbaserad Scope 2)	0	0	0	0
Direkta biogena utsläpp	185	48	58	71

*I "Produktion och distribution av energi" ingår uppvärmning egen panna, reservkraft, bränsleanvändning privat bil i tjänst, el, fjärrvärme och fjärrkyla.

*En korrigering har gjorts av 2022 och 2023 års värden för utsläppen från el, fjärrvärme och fjärrkyla då Norra Hagastaden tidigare exkluderats från dessa år. Detta får även effekter på de biogena utsläppen.

Nedan anges och beskrivs de klimatposter där vi har gjort specifika antaganden och avsteg, exempelvis där tidigare årsdata eller andra emissionsfaktorer än de från SKRs verktyg använts.

Reservkraft

Vissa antaganden om 2019 års utsläpp har gjorts där data saknades.

Köldmedia

2022 års köldmedialäckage används även till 2023 års redovisning.

Bränsleanvändning drift och utemiljö

2022 års bränsleanvändning används även till 2019 års redovisning. Emissionsfaktorer från Byggföretagens beräkningsverktyg för mätning och kartläggning har använts i samtliga år arbetspendling och för vissa år avseende tjänsteresor med bil samt bränsleanvändning drift och utemiljö avseende 2022-2024.

Bränsleanvändning privat bil i tjänst

Privat bil i tjänst för 2019 antas vara bensinbilar. 2022 års bränsleanvändning används även till 2023 och 2024 års redovisning.

El

Platsbaserad metod utgår från den genomsnittliga mixen i elnätet vilket för Sverige är den nordiska elmixen. För el redovisas även resultatet för marknadsbaserad metod som tar hänsyn till ursprungsmärkt el.

Byggavfall och hyresgästernas verksamhetsavfall

2022 års avfallsmängder används även till 2023 års redovisning.

Klimatpåverkan från byggprojekt

Nybyggnationer - I 2019 års beräkning används en schablon som utgår från Boverkets tidigare förslag på gränsvärden för 2025, med ett tillägg utifrån att det antas ha skett klimatförbättringar 2025 jämfört med 2019. Det är endast byggnader som erhållit slutbesked under aktuellt år som ingår.

Ombyggnationer - Emissionsfaktorer finns framtagna för fem av Locums typprojekt. Dessa framgår inte i SKRs klimatredovisning utan finns i beräkningsfilen för byggprojekt. En total summering av CO₂e per anges i klimatredovisningen. Även ombyggnationer redovisas året då de får slutbesked.

Tjänsteresor flyg, buss, taxi och hotell

Utsläppsdata avseende resor med flyg, buss, taxi och hotell kommer från Big Travel.

Arbetspendling

Resultatet för 2022 års pendling har använts även för 2019 och 2023 och 2024.

Referenser

¹ Locums verksamhetspolicy: <https://www.locum.se/om-oss/organisation-och-uppdrag/uppdrag-agare-och-styrning/policyer/locums-verksamhetspolicy/>.

² Klimatpåverkan kan delas upp i direkta (scope 1) och indirekta (scope 2 och 3) utsläpp, där de direkta utsläppen inkluderar de som fastighetsverksamheten har kontroll över, medan de indirekta sker utanför verksamheten. En stor del av de indirekta utsläppen kan härledas till den så kallade konsumtionsbaserade klimatpåverkan, såsom tillverkning och transport av material och produkter för byggnation.

³ Byggvarubedömningen är ett system för att bedöma byggprodukter baserat på kemiskt innehåll, miljö och social påverkan. Bedömningskriterierna baseras bland annat på kemikalielagstiftningen REACH och CLP-förordningen, EU-direktiv samt internationella konventioner och riktlinjer gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö samt anti-korruption.

⁴ Environmental product declaration (EDP), även kallat miljövarudeklaration, visar på olika utsläpp under en produkts livscykel.

⁵ PTS är ett nationellt nätverk där regioner samverkar kring standarder för vårdbyggnader.

⁶ Konceptprogram är planeringsunderlag för utformning av vårdens lokaler.

⁷ Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning för organisationer med ansvar inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar.

⁸ Universell utformning betyder att produkter, miljöer, program och tjänster utformas så de i största möjliga utsträckning kan användas av alla människor, utan behov av anpassning eller specialutformning. Det är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i samhället på lika villkor som andra. Universell utformning är ett begrepp för funktionell design och sedan november 2017 ett av målen för svensk funktionshinderpolitik.